

ПРАПАГАНДАВАЦЬ ВЫБАРЧЫ ЗАКОН ЯРКА, ПРОСТА І ДАХОДЧЫВА

НИЗКАЯ ЯКАСЦЬ АГІТАЦЫІ

БАРЫСАЎ. Прамоўны Барысаўшчыны актыўна вывучаюць новы выбарчы закон сацыялістычнай краіны. На прадпрыемствах, ва ўстановах, у калгасах створана каля 400 гурткоў, у якіх займаюцца да 15 тысяч чалавек. Кіруючы гурткамі камуністы, комсомольцы, настаўнікі, вясковыя актывісты. Большасць з іх прайшлі спецыяльныя трохдзённыя курсы.

Рагуларна працуе гурток у калгасе «Чырвоны бараніт». Агітатарам тут на стаўнік тав. Шыбенка. Закончана вывучэнне Палажэння ў гуртку в. Палажэжша, Карсакаўскага сельсовета (агітатар тав. Патапаў). Заняткі гуртка калгаснікі наведвалі з вялікай ахвотай.

Анак у прапагандае выбарчага закона ёсць раз буйнейшых праблемаў, асабліва ў вёсках. Большая частка насельніцтва лічыць не ахвотна гурткамі. У Вялікім сельсавеце з двух тысяч выбарчых гурткоў у гуртках ахвотна 680 чалавек, у Азяніцкім—толькі шостая частка выбарчых гурткоў.

Не ўсе агітатары добра знаёмліліся з Палажэннем аб выбарах. Агітатар т. Харкоў (калгас «Бомігарт») заявіў сьледчым, што быўшы пры калгасаванні можа прымішляць дадатковыя канцытатары ў выбарчым бюлетэні. Студэнт гуртка не павярніў агітатару і быў правы. Кіраўнік гуртка, камуніст Дзімчэвіч на заяву сваю прыняў адказаў, што ў Совет Саюза выбарства адзіна дзятка ад 30 тысяч насельніцтва, а не ад 300 тысяч, як таварыш у Палажэнні. Парторг Лопніцкай арганізацыі т. Казань лічыць, што лярвічная партарганізацыя можа самастойна выстаіць сваю канцытатары ў дэпутаты Вархоўнага Совета Саюза ССР.

Ян не знаёмліў добра з артыкулаў 57 Палажэння.

Дрэнна арганізавала вывучэнне Палажэння партарганізацыя Новосельскага сельсовета. Парторг т. Ханкевіч у гуртку калгаса «Асоавіахім» абмежавана чыткай Палажэння аб выбарах. Сам ён неастратова падрыхтоўваўся да заняткаў, быў таў і надрыкаў, не мог ясна растлумачыць значэння двух палат Вархоўнага Совета СССР—Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Вельмі слабы ўрок у гуртках прымаюць жанчыны. Амаль ні ў якім сельсавеце няма дакладнага ўліку жанчын, вывучаючых выбарчы закон. А неабходнасць у такіх гуртках ёсць, бо ў разе выпадкаў жанчыны не могуць наведваць заняткі адначасова з мужамі, не маючы на яго пакінуць дзяцей. Толькі ў адным Перадскаўскім сельсавеце арганізавалі асобныя жаночыя гурткі па вывучэнню Палажэння. Гэта дала вялікі эфект.

У асобных вёсках вывучэнне Палажэння нават не распачата. У вёсцы Дроздзіна, Мятэцкага сельсовета, ёсць вялікі калгас імя Молатава, а гурток тут дагэтуль няма. Няма гуртка і ў вёсцы Ябланка, Вялікакальскага сельсовета.

Низкая якасць агітатры ў разе калгасеў вельмі мала турбуе раённы камітэт партыі. Секратар РК т. Барзікін і загадчык культурнага т. Розенберг туманна ўяўляюць сабе як прыходзіць вывучэнне выбарчага закона. Падрыхтоўка ў разе агітатару становіцца звычайна райкому толькі праз люты час. Агітатары не атрымліваюць птэаўдэнай тапачкі, кваліфікаванай канцытатары. Многія гурткі абіраюцца разе, склад сьледчых мяняцца.

Н. ГЛУХ.

На швейнай фабрыцы імя Крупскай (Менск) арганізавана 48 гурткоў па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вархоўны совет СССР». На здымку: тав. Еселевіч — кіраўнік гуртка, праводзіць заняткі з работніцамі-стаханавцамі фабрыкі, якім справе спойнілася на 18 год і якія ўпершыню ў гэтым годзе будуць выбарчыя членамі тав. Еселевіч, Куляшэвіч, Кавы, Варшавіцкая, Лоцкая, Курчанка, Крэмно, Кабачэўская, Трус, Саўчанка, Каласінава, Чылікіна і Гаўдучыка.

Фота Я. Салавейчыка.

ВЯЛІКАЯ ЦІКАВАСЦЬ КАЛГАСНІКАЎ ДА ВЫБАРЧАГА ЗАКОНА

Калгаснікі калгаса «Шлях камуны» (Копыльскі раён) з вялікай цікавасцю і патэнснем вывучаюць «Палажэнне аб выбарах у Вархоўны Совет СССР». Памяшканне, дзе праходзіць вывучэнне выбарчага закона, заўсёды перапоўнена. Калгаснікі цікавяцца кожным пунктам выбарчага закона, задаюць шмат пытанняў кіраўніку, які будучы стварэнне выбарчых участкаў, складаюць спісы выбарчых участкаў, выступаюць і абмяркоўваюць кан-

цытатары для выбараў у Вархоўны Совет СССР.

60-гадовы калгаснік Вулажэў сказаў: «Няма нічога ў свеце такіх усенародных выбараў, як будучы ў нас, і няма ў свеце такога ўрада, які выбірае сам народ. Нічо ў свеце не свіі і на яве не бачыў такіх выбараў. Праўдзіны выбары па ўраваму выбарчаму закону, наш советкі ў перабудзе яшчэ больш аўтарытэтным, а наша рэдамі будзе яшчэ больш чыстым».

В. КУРЛОВІЧ.

КОМУНІСТ ГРАМОДЗІН ЦІКАВА ПРАВODЗІЦЬ ЗАНЯТКІ

Узорна арганізавалі вывучэнне выбарчага закона і Стаўніцкай Калгаснаўскай работніцамі і служачымі Вігольскага прамкампіята камуніст тав. Грамадзіна.

Усе работніцы ахвотна вучоўка. Кіраўнік гуртка старыня рыхтуецца да заняткаў. Падрыхтаваў расшываючы сьледчым кожны пункт выбарчага закона. Праправаўку матэрыяла з работай мисловых арганізацый советкі, прыроднась факты з жыцця свайго раёна і гэтым самым робіць сваю гутарку жывой і цікавай.

СХОДЫ ХАТНІХ ГАСПАДЫНЬ

У мястэчку Крупкі, гэтага-ж раёна, былі праведзены кустаныя сходы жонак работніц і служачых—хатніх гаспадынь. Арганізавана 10 гурткоў па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вархоўны Совет СССР». Кіраўніцамі гурткоў вылучаны камсамольцы, камуністы і настаўніцы.

Местачковы Старатарожскі совет арганізавалі 29 гурткоў па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вархоўны Совет СССР». У гэтых гуртках займаюцца больш 1.000 чалавек. Для хатніх гаспадынь арганізавана 5 гурткоў, у якіх займаюцца каля 140 чалавек.

СТАРЫКІ ПАЙШЛІ У ГУРТКІ

На Вялікакальскаму сельсавеце, Каспюкшскага раёна, актыўна праходзіць вывучэнне «Палажэння аб выбарах у Вархоўны Совет СССР». На ўсіх калгасах, у кожнай брыгадзе арганізаваны гурткі.

У першай брыгадзе калгаса «Лічы» гурток кіруе парторг тав. Анціпенка. Заняткі наведвае не менш 20 чалавек. Актыўна вывучаюць новы выбарчы закон старыкі, 65-гадовы тав. Волкаў вельмі цікавіцца заняткамі, задае многа пытанняў.

З іменнай цікавасцю вывучаюць Палажэнне калгаснікі сельсавету «Чырвоны гай». Навелічэнне гуртка поўнае. Комсорг — настаўнік тав. Грэназёр, кіруючы гуртком, заняткі праводзіць цікава.

ГУРТOK ДЛЯ АДНАСОБНІКАЎ

У калгасе «Чырвоны бас» в. Сляпін, Тураўскага раёна, арганізаваны 4 гурткі. Арганізаван асіп гурток з аднаасобнікаў гэтай-ж вёскі. Усе гурткі распачалі ўжо заняткі. Кіраўнік гуртка т. Зільберг добраваслушавае ўсе незразумелыя пытанні. Тав. Зільберг пасля сканчэння заняткаў робіць падагульненне. Гэта спрымае дабраму засваенню матэрыялаў.

ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

УЗОРНАЯ РАБОТА МАЛАДЫХ СТАХАНАЎЦАЎ

Закончыўся стаханавскі двухдзёнднік у менскай аршэі «Чырвоны інвалід» № 3. Дакладкі пазнаў, якія велізарныя магчымасці толь у сабе стаханавскі рух. Калі ў жыцці аршэа да прадукцыі на 65 тысяч рублёў, то ў верасні—на 148.000 рублёў.

Асобныя стаханавцы паказалі выдатныя ўзоры работ. Стаханавец механічывага паха тав. Пугачовіч выконваў сваю норму на 210 проц., каваль Валееў—на 215 проц. Брыгада па зборцы ланцугоў—Гаралі, Рамавоіч, Альшоўска і Шара-тук выконваюць свае абавязальствы,

выпускаючы штодзень 50—60 ланцугоў Гада, замест 37 шт. паводле нормы. Добра працаваў лінейны цех. Ён выканаў план на 114,9 проц. Лінейшчыкі Паркаўскі і Найціў павысілі сваю выпрацоўку з 175 да 225 процантаў.

Варта асабліва азначыць добрую работу маладых стаханавцаў Златніцкага, Сарокіна, Самуілава, Доханя і Лукшына. Зусім вялізана гэтыя таварышы не ачквалі ніякіх норм, а зараз яны даюць па 125—140 проц.

У кастрычніку авешчан стаханавскі месячнік.

ЛЯВІЦІ.

ВЫКЛІК ГОМЕЛЬСКІХ ПРОМАРЦЕПЕІ

Стаханавцы прамкааператры гор. Гомеля на сваёй агульнагарарскай нарадзе, падтрымліваючы ініцыятыву стаханавцаў горада Менска, уключыліся ў перадакастрычнкіцае спаборніцтва.

У сваіх абавязальствах стаханавцам бяруцца датарнікова выканаць гадавы план як у колькасці і якасці, так і па асямтэнце. Стаханавцы на сваёй нарадзе патрабавалі ад кіраўнікоў аршэі арганізаваць работу стаханавскіх швёл, наладзіць тэхучубу, аказаць дапамогу рашчальчатарам і ішн.

Стаханавцы прамкааператры Гомеля выклікалі на сацыялістычнае спаборніцтва ўсіх членаў аршэаі Магілёва, Віцебска і Менска.

ПОСПЕХІ ПЕРАДАВЫХ ДАЯРАК

Многія работнікі жывядагаловых таварных ферм Менскага раёна з узорнымі паказальнікамі сустракаюць XX гадавіну Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Даярка калгаса «Чырвоны оспецілет», Соніцкага сельсовета, Ланеўскага дабілася ўжо малака ад тойнай каровы 2.300 літраў і фуражыяй каровы—1.754 літры. Пазыж Н. з калгаса імя Молатава. Прыгарнага сельсовета, пахала ад сваёй групы ў сярэднім 1.750 літраў на карову і 2.000 літраў на дойнаву.

У калгасе «Звязда», Станькаўскага сельсовета, даярка Хаменка М. дабілася сярэдняга ўдоу на дойнаву карову 2.600 літраў

С. ГРЫШЧАНКА.

НА ЗЛЁЦЕ СТАХАНАЎЦАЎ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязда»). Два вечары—6 і 7 кастрычніка—у памяшканні Велдэартэатра праходзіў злет стаханавцаў прамкааслоўска і чыгуначнага транспарту.

Па дакладу аб рабоце прамкааслоўскай за 9 месцаў і сустрычы 20-й гадавіны Кастрычніка, разгарнуліся спрэчкі. Стаханавца фабрыкі імя Багачова тав. Багачова расказава злету аб рабоце сваёй брыгады. На лаштунку сустрычы старыняк даўці—XX гадавіны Кастрычніка, брыгада Багачовай спаборніцае з брыгадай № 6. Крыва выканана план за дні спаборніцтва у брыгадзе Багачовай павысілася ад 90 да 120 проц., пры добрай якасці прадукцыі. Усе работніцы перайшлі працаваць на дзве створкі. Вывучаюць Сталінскае Кастрычніцкае і Палажэнне аб выбарах у Вархоўны Совет.

Тав. Лін (стаханавец завода імя Кірова) указава на тормаза разгорвання стаханавскага руху. У кузнечным паху з-за нестандартнага забеспячэння матэрыялам, дарагі час ідзе на лішні працас—пракатчы жалеза. На прыкладзе самога сабе тав. Лін наказвае рост дабрабыту стаханавцаў. За два гады з 1935 па 1937 год, заробатная плата яго павысілася з 450 да 850 руб. у месяц. Гэта ёсць, гаворыць тав. Лін, канкретны результат малай стаханавскай работы, і пры ліквіднаці тормазаў у рабоце рост прадукцыйнасці працы і зарплаты будзе яшчэ больш павялічвацца.

З абавязальствам гораветца ў дрэпнай рабоце выступіў малады прааботнік фабрыкі «КМ» тав. Шайкін. Горавет, на сваю думку, дрэнна кіруе стаханавскі рух, не прымае патрэбных мер для ліквіднаці астаўшк шкюліцтва на прадпрыемствах і чыгуначным транспарце.

Тав. Сухаручын (старыня гораветца) гаворачы аб слабым вывучэнні на прадыпрыемствах Палажэння аб выбарах у Вархоўны Совет, аднак нічога не сказаў аб канкретных мерапрыемствах, прадырмаемых гораветам у адноснах наладжання гэтай работы.

Сакратар гаркома партыі тав. Гусеў у сваёй прамоце спыніўся на канкретных задачах па баявой сустрычы 20-голіца Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Злет стаханавцаў пастаў прывітальнае пытанне таварышу Сталіну. Лепшы стаханавец прамкааслоўска і транспарту Віцебшчыны абяцаюць сваіму любімаму праважру яшчэ ўвешні падняць сваю рэвалюцыйную пільнасць, каччэткава выкарчываць астаткі шкюліцтва на прадпрыемствах і транспарце, прыкласці ўсе свае сілы да ліквіднаці праху з тым, каб з новымі перамогамі сустрычы сістэмначучу лату—20-голіца Кастрычніцкай рэвалюцыі. Стаханавцы Віцебшчыны зарпавілі свайго праважру ў сваёй бязмежнай адданасці справе партыі Леніна—Сталіна, бязмежнай адданасці сваіму вялікаму праважру і настаўніку таварышу Сталіну.

Узвешнікі злету звярнуліся з пісьмом да ўсіх стаханавцаў, уаарыкаў віцебскіх прадпрыемстваў і транспарту, у якіх закладзены яшчэ шпэрэй разгарнуць стаханавскі рух, з новымі перамогамі сустрычы вялікую гадавіну Кастрычніка.

РАСКАЗЫ СТАРЫХ

РЭЧЫЦА. У хаче-чатыры Вябшскага сельсавеце вялікае ажыўленне. Сюды сабраўся 50 калгаснікаў і калгасніц па чарговым азначэнні па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вархоўны Совет СССР». На гэты раз асабліва актыўнасць прадылююць старыя. Яны расказваюць малым калгаснікам, як жылі іх бацькі.

—20 год таму назад,—гаворыць 50-гадовы калгаснік Журавок Гаўрыда,—ўсе багаты краіны, зямля, лясны належаў памешчыкам і капіталістам. Усю нашу вёску Бабыч трымаў у сваіх руках мірада Сямена Каласаніч. Ён быў гаспадаром зямлі, меў паравы млыны, вому. Памятаю, як пад напіскам земскага начальніка, ісправніка і папа сямяе «выбарлі» гэтага крывавішчу сваяму «спрадаўшчыком» у лум.

На занятках прысутнічала каля 20 малых дзяцей, якія ўспешна будуч узаўвешчаны ў выбарах. Звяртаюцца да іх, калгасніца Чорная Марыя гаворыць:

—Нас, жанчыны, да рэвалюцыі і з лядоў не лічылі. Толькі ўлада советаў тала нам усе правы, жанчыны можа выбіраць і быць абрана ў вышэйшыя органы ўлады. Вельмі многа жанчын знахавіліся на алказных пасадах. Слозы лядоўнага таварыша Сталіна, што жанчыны ў калгасе вялікая сіла, мы атчуваем кожны дзень і асабліва цяпер, калі рыхтуем ся да выбараў.

—Вам, малым, ніколі не прыходзіла і не прышлопа гучыць ошыны перад павым валасным старыняк і стаяць на вялікіх перад прыставам—гаворыць Жура Раман.—Радасна і весела жыць у нашай советскай краіне. На нальготчых выбарах мы алкавішч свая галася чыць за тых канцытатары, якіх вылучыць партыя Леніна—Сталіна, зячуча нашу краіну ад перамогі да перамогі.

Жыва шырава гутарка людзей двух пакаленняў прадыжжалася чатыры гадзіны.

З АПОШНЯЙ ПОШТЫ

РАЙКОМ КП(С)Б І РЭК НЕ КЛАПОЦЯЦА АБ СВАЁЙ ГАЗЕЦЕ

Напхочыць выбары ў Вархоўны Совет СССР. Наўраб ні треба дакідваць, акую вялікую ролу павіны адыгрываць у падрыхтоўцы і правядзенні выбараў раённыя газеты. Але гэтага не хочучь зрачыць Лельчыцкі райком КП(С)Б і райвыканком. Раёнакны адлучыў ад друкарні на адлегласці кіламетра, а побач з друкарняй у агнім памяшканні пасалі пракуратуры і суд.

Памяшканне друкарні не адпавядае свайму прызначэнню. Печкі разбураны, дах і столь друкарні кіравыя, ачыкоў-

ка абвалена, вокны не закрываны. Раёнакны ласкалі рэзю зварачалася да старшыні райвыканкома Кірэнка аб тым, каб адрамантаваць памяшканне але апошні толькі абяцае. Штат рэдакцыі не ўквалітэктаран. На працягу пасаді месяцаў няма намоасніка рэдактара і ішнх супрацоўнікаў.

Такая адносна лельчыцкіх кіраўнікоў да сваёй газеты, асабліва зараз, калі ўся краіна рыхтуецца да выбараў, з'яўляюцца больш чым злачыннымі.

Я. ЗРПАХ.

ШАЙКА ВОРАГАЎ У БЕЛКАМУНБУДТРАЭСЦЕ

Наша сталінская эпоха—эпоха вялікіх сацыялістычных будоўляў. І іменна сюды, на буйнейшыя будоўлі, з мэтай паўроты і шкюліцтва выкарвалі сваю ўвагу ворагі народа—польскія шпійны, дыверсанты і іх траіцкіска-бухарысцкія агенты.

На будоўлях Менска і ішнх гарадоў выкрыві не адзін шкюлік і дыверсант. «Звязда» ўжо не раз выкрывала іх агітучую варожую дзейнасць. Але толькі зараз выяснелася, насколькі можа асямтэнчы кіруючы будаўніцка арганізацыі.

Многае пазнало зліць сабе ворагі народа ў Белкамунбудтрэсце. Гэту арганізацыю ве кіраўнік Глейберман паватарвал у прытудак для самых запытных шкюлікаў, прафесіянальных расстратчыкаў, аматараў дэкай велічы за кошт дзяржавы, на чале якой ён сам і адурае на працягу разу год. У Белкамунбудтрэсце пазая зрыа шкюлікаў і пенычых зладцоў згрутавалася для атываскоўскай сфаў. І няма такой накісці, на акую не былі-б заольны Глейберман, яго пшавер Намераван, яго выпрабаваныя за многа год шкюліцкай дзейнасці абера-пахаланы і паліцаяны Кірэвіч, Грэбенчык, Гласаў і ішн. Вяскомны ланцук агітшчыных шкюліцкіх сфаў азначана іх дзейнасць у Белкамунбудтрэсце. Гэтыя шкюлікі не выкрыты дагэтуль толькі з-за тголка арганізаванай імі сістэмы заматання слядоў і ўзаемнага пакрывання.

Адзін вораг пакрываў другога. Шкюлік Глейберман і ўся яго кампанія наўмысла дэаарганізавалі работу буйнейшых пабудоў і зрабілі ўсё, што было ў іх сілах, для разладу работы трэста. Вытворчача праграма трэста за 1936 год была імі сарвана; яна выканана ўсёго на 68,2 проц. Страты складалі за гэты-ж год 2 1/2 мільяна рублёў; прычым на адны толькі адміністратыва-упраўляенчыя выдаткі перавытаткавана сума амаль у адзін мільён рублёў. Сотні тысяч рублёў шкюлікі траўражылі, замапоўваючы будоўлі.

Пасля аналізу балансу трэста за 1936 год рэвізоры-нізакі ўнеслі прапанову ільяць з работ і аднаць паз суд Глейбермана і галоўнага бухгалтара Гласава. Але ў Наркамгасе сідзеву выкрыты зараз вораг

народа, які беражліва ахоўваў свае кадры, і гэта прапавова была імі з вываду выкарчывана.

Карыстаючыся гэтымі і поўнай спелатой партыйнай арганізацыі, ворагі яшчэ больш смядлілі. Разгортваюцца і ажыццяўляюцца шкюліцкія планы. І на 1 жніўня 1937 года, па папярэднях бухгалтарскіх даных, страты ўжо складаліся 1.785 тысяч рублёў, а па думцы спецыялістаў, страты за гэты перыяд складуцца не менш 2 1/2 мільянаў рублёў.

Асабліва паспяваюцца ў сваёй шкюліцкай дзейнасці Глейберман тав. Кзе ён сам «кіраваў» будоўляў. На Паладу спонораў ён нарабіў страт на 150 тысяч рублёў. Гэта на палкам асвоення 1.852 тысячы рублёў. Страты складаліся 24 проц. да агульнай сумы «асвоення» грошай. Ён асабіста рабіў усё, што толькі было ў яго сілах каб павялічыць працэнт страт; закупляліся завадзана нягодныя матэрыялы (іх закладзена на 60 тысяч рублёў), а потым пераплаваліся базе па будавальнай каштыванасці, без інвентарызацыі. Значна-ж колькасць гэтых матэрыялаў проста раскідвалася. За кошт будаўніцтва Глейберман рамантавалі кватеры сабе і сваім па-слетчыкам на дзсяткі тысяч рублёў. На рамонт сваёй уласнай кватеры і кватеры свайго пшавра было затрачана больш 25.000 рублёў.

Гэлячы на свайго аспекуна, шкюлікі з раённых кантор таксама трапілі вялікія сумы на рамонт сваіх кватэр за кошт дзяржавы. Так, дырэктар гомельскай канторы Салавей ураў для гэтай мэты ад зарплаты 25.000 рублёў, а былы начальнік речыцкай канторы Вярвіч даўшоў за такой жа дэцыі, што пабудоваў сабе за кошт дзяржавы ўласны дом.

Увесь беларускі народ патхёбны бакыкоўскімі клопатамі таварыша Сталіна, сяміты і ўраа аб зямлях, будоваў Палад спонораў у Мяску Тысячы дзешных стаханавцаў уключалі ў будаўніцтва Палада ўсё сваё ўменне і волю, паказваючы ўзоры стаханавскай працы. Глейберман і яго зрыа ўсяляк зрывалі стаханавскую работу і многа нашкюлілі на будаўніцтва. Паркет укладзена з сьрых дошках, вен-

тыляныя не прадуе, а перакрыцці зражары грыбок. Адно перарыцце ў скартучнай зале ўжо правалілася. Шкюлікі парамылі замесці сідзны свайго шкюліцтва. У Паладу вавуца нейкія тамчыны работы па запыніх заражаных грыбком месц. Гатава макарёўка можа прывесці да некалькіх абвалаў і чалавечых афад (мабыць з-за таго толькі і дабраюцца шкюлікі). Дах Палада праляжа. У сідзельскай зале многа трэшчын. Ужо зараз прышлося страціць 100.000 рублёў на рамонт Палада, толькі ў мінулым годзе скончанага будаўніцтвам.

Не менш нашкюлілі Глейберман на будаўніцтва Акадэміі навук. Тут перакрылі таксама заражаны грыбок. Дабаротныя корпусе ўжо зараз патрабуе рамонту. Рад пераробак патрабуе жылывым дом. Перавядзці па Акадэміі навук складавым паў-мільёна рублёў. Для сярняня страт складуны фіктыўныя каштарысы, у іх уключаны фіктыўныя, не праводзіўшыся на гэтай будоўлі работы.

За кошт будаўніцтва Акадэміі будаваліся дамы і лачы выкрытыя зараз шпійнам з Акадэміі навук, на што трацілася дзсяткі тысяч рублёў. Для пакрыцця гэтых выдаткаў таксама складаліся фіктыўныя каштарысы. У выніку гэтых жульніцкіх махінацый ворагаў, будаўніцтва апынулася ў вялікай пачыжы фінансавым шкюліцтвам і ўвесь час каперсуюцца. Вывоўнай гэтых агітшчы сфаў, згопа пашававы ўрада, павіны былі быць даўно пераплаваныя сфаў, але сідзельскай у пракуратуры ворагі замаўравалі справу.

Яшчэ горш справа з будаўніцтвам, апракост, кіруемы шкюлікамі, вёу ў лясках. Сумесна з ворагамі, што арудавалі ў Наркамгасе, Глейберман і яго падручныя сарвалі будаўніцтва ясляў і шмат нашкюлілі і ў гэтай галіне. Па яго распаралажэнню зноў атынукоўку праводзілі па сьрых сеназах. У Оршы, Дзельні, Вабруйску, Рачыцы, Паланку ішн пабудаваны шкюліцкія. Атынукоўка вясном авалілася, дахі пракаваліся, афарбоўка пакрылася плямамі, падлога гніе. Рад дамоў, пабудаваных для ясляў, проста неамагчыма скарысць.

Прыкладна, такі-ж маляноа на будаўніцтва лядчэбнік. Семі год як будавалі лядчэбнік у Рачыцы, другі год—у Оршы. Шкюлікі прыкалі свае брудныя лапы да будаўніцтва складалі пад пукер у Оршы,—ўжо паржаў абвал. Глейберман і начальнік аршакоўскай канторы Карпачоў прабавалі гэта ўтапіць, але не ўдалося. Прынятымі, па настанію чысных спецыялістаў, мерамі ў

СТАЛІНСКІ СТАТУТ — НЕПАРУШНЫ ЗАКОН КАЛГАСНАГА ЖЫЦЦЯ

КАЛГАСНЫ СХОД — ГАСПАДАР АРЦЕЛІ

Партыйны і савецкія арганізацыі абавязаны шчыльна кіраваць калгасамі. Падобраны кандыдатуры старшын калгаса, якому-б даверылі калгаснікі кіраваць калгасам, — ваякі і адказныя за гэта. Але гэтага не разумеюць многія старшын сельсаветаў і парторі.

У калгасе «Большэвік», Пратасэўскага сельсавета (Шарыцкі раён), груба парушаны калгасны закон. У верасні ў калгасе адбыўся сход на пытанне выбары старшын праўлення. На сходзе прысутнічала толькі 115 членаў з агульнага ліку 160 калгаснікаў.

На гэтым сходзе старшыня Пратасэўскага сельсавета тав. Дубоўскі і партор тав. Загорны павялічылі сваю волю калгаснікам. Гэтыя зарпавыя адміністратары прымушлі іх галасаваць за тав. Крука Р. К., які не карыстаецца аўтарытэтам у

калгаснікаў. Яны прымушлі калгаснікаў 11 разоў галасаваць гэтаму кандыдатуру, і не глядзячы на тое, што за Крука было галасаванне толькі 19 галасоў, Дубоўскі і Загорны абвясцілі выбары правамонымі, і старшын калгаса быў выбран Крук. Сход пасля выбары старшын калгаса адбыўся 12 гадзін.

Калгаснікі, абураныя, пакінулі сход. Хто даў права Дубоўскаму і Загорныму груба парушаць сталінскі статут сельсага-гаспадарчай арцелі, да гэтага, што агульным сходам з'яўляецца вышэйшым органам кіравання арцелі, што толькі агульным сходам выбірае праўленне арцелі і яго старшыню.

Калгаснікі зусім правільна лічыць гэтыя выбары незаконнымі і патрабуюць перавыбары старшын праўлення.

Б. СЯНЬКЕВІЧ.

НЕ ТАК ВУЧЫЦЬ СТАЛІНСКІ СТАТУТ

У красавіку гэтага года праўленне калгаса «Большэвік», Лагойскага раёна, парашыла забраць у мяне апошні хлест. З гэтай хлестай хлесту карову выгналі на двор.

Я з'яўляюся членам калгаса «Большэвік» і лічу гэтыя дзеянні праўлення прамым парушэннем статута с.-г. арцелі. Калі я звярнуўся да старшын калгаса Кузавоў, ён мне яшчэ прыграў, што калі буду праціваць — ён мяне арыштуе, а не буду перашкаджаць, то пабудуе другі хлест.

Хлест мой забралі, а другога і на сёнешні дзень не пабудавалі. Напыхаюцца зямля, карову мне няма дзе трымаць.

Калі я не звяртаўся і ў сельсавет і ў райвыканкам са скаргаю на незаконныя дзеянні праўлення калгаса «Большэвік», але ніхто не звяртае ўвагі.

А. МІКУЛІЧ.

ЧАМУ НЕ БЫВАЕ АГУЛЬНЫХ СХОДАЎ?

З надзеяй было ні аднаго агульнага схода ў калгасе «Пролетарыяты», Барысаўскага раёна. Агульны сход калгаснікаў — гаспадар калгаса. Чаму-ж старшыня калгаса не хоча склікаць агульны сход, як гэта прадугледжвае сталінскі статут сельсага-гаспадарчай арцелі? Не хоча старшыня, каб яго работу кантралявалі масы калгаснікаў. А ў яго рабоне ёсць шмат недакарнасных, а часам і прамое школьніцтва. Так, ён без ведама праўлення і агульнага схода казавіць касіць траву на сеналожні таму, хто жадаў. У той час, як і калгасна гэтай атрымаць была на касіцы каля 2 тысяч пудоў.

Есць у калгасе пасека з 29 калод пчола. Мёд дастаецца толькі старшын калгаса і яго памочніку. Есць яшчэ шмат басульчых старшын калгаса, ад якіх трэба было-б сур'ёзна пагаварыць.

Вось пагатаў і не бывае ў калгасе агульных сходаў.

Іван АБРАМОВІЧ.

РАДАСНА ЗАЖЫЛІ БЫЛІЯ БЕДНЯКІ І СЕРАДНЯКІ ВЁСКІ ЯКУБАВА

Паўе берага Заходняй Дзвіны, раўненькім штурхкам, працігнулася зябка Якубава.

Усяго шэсць год мінула, як тут на шырокіх прасторных землях вырастае калгас «Чырвоная ніва». На былых пазалёстых палачках, жытністых узгорках, дзе раней пачынаўся Міхась вырастаў 16 пентнераў з кожнага гектара пшаніцы, жэтка аўсу. На двух гектарах выраста на 23 пентнераў ячменю, 360 пентнераў укрывавую зямлянае абраўнаванай бульбы. Гэта небылі ўраджай для вёскі Якубава.

Але ні па адной толькі брыгадзе Маркоўскага вырастае такі ўраджай. Да 15 пентнераў у сярэднім зярна атрымае калгас у палым з кожнага гектара. Вагата ўраджавасць вясень прынесла поўна ўсяляга дэбра. Над прасторным павесам кружыла тачка ідзе малодца, ачыстка насення. Работа ідзе чотка, арганізавана, без прастоў, без нагонякі і лішніх нашамінікаў. Добрам напавяноўна калгасныя аматары і касіўцы. На працэнт калгаснікі атрымаваюць на два з паловай кілограма абжэкта, паўтара рублі грашніцы, 10 кг бульбы і па 3 кг грубых кармоў для жывёлы. Самы калгаснік Якубава І. атрымаў свей 90 пудоў хлест і звыш 860 рублёў грашніцы.

Не пачытае Якубаў, каб было калі ў яго аднаслычан столькі дэбра. Сямі заробіў у пана не больш 8—10 пудоў грэснага жэтка ў год. Грошы бацьку толькі ў пана.

Зажылі калгаснікі заможна і культурна. У старых уявілася ў звычай стаміць на вясчарніку, пагасіць азіну ў аляндру. Чаму-ж не пагасіць, не пагасілішца.

Работа ў калгасе спорыцца. З жэткавай па бульбанастанках, ільнянасенню, малодца калгас раічыцца даўно. Спраўна ільнянастанках. Дзе ўжо паліты са сцяпінчаў і палова адзена дэжрава.

У колгаснай калгаснай хале заможна і вясела. За багаты калгасны сталом іхны ажыўлены гутаркі. Успамінаюцца пра блысе мінулае, гутарыць пра сучаснае, калгаснае.

Богмазёр Міхась старанна выхтуе свае вясчарнікі на акружавую сельсагагаспадарчую выстаўку. Буйнае, як боб, вярне ачменю бярэжліва захоўваецца.

Вагане калгасе, а разам з гэтым растуць і людзі. Фейгін Берка, Маркоўская Варвара, Усвава Маяя не толькі ільнянастанках стыхаюць рыху на полі, але і лепшыя актыўнасці на вёсцы. На полі яны амаль кожны дзень арганізуюць чыткі газет угодас. Яны першыя запісаліся ў гурток на вывучэнню «Надзасяння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР».

Пераваяна большасць калгаснікаў вышываюць акружавую і пентральныя газеты. Буйгачыні паставілі сабе задачу за гэты зям набыць воль на аграшчыні не лішэй участковага аграфона. Усе яны вышываюць і чытаюць журнал «Заходняя брыгада». Чытаюць жэб новае і каштоўнае, стараюцца прымяніць яго на працэнт.

З ранняй вясені ў калгасе клопаюцца аб ураджай будучага года. Ворына зябляе ўжо падохіць і каншу. «Восеняе глыбокае ворына — залот будучага ўраджая», — кажа Маркоўскі Міхась. Гэта стала баявым лозунгам барабы за высокую ўраджай будучага года.

Ал. ЖЫКАРЭУ.

ДВА ГАДЫ НЕ БЫЛО РЭВІЗІІ

У калгасе «Права» (Прапойскі раён) парашыла сталінскі статут калгаснага жыцця, асабліва 25-й парэграф, дзе гаворыцца, што рэвізійная камісія праводзіць рэвізію чатыры разы ў год. У нашым-жа калгасе не было рэвізіі на працягу двух год. Такім чынам рэвізійная камісія фактычна не існуе. Калгаснікі на адным з сходаў патрабавалі перавыбары яе, але старшыня Гіжэнскага сельсавета т. Ніканенка забараніў калгаснікам выказаць сваю волю.

Праўленне калгаса топча правы калгаснікаў. Многія калгаснікі яшчэ не разлічаны па працягах за 1936 г. Не выданы і грошы, заробленыя калгаснікамі па дэсарспрацоўках яшчэ ў мінулым годзе.

Аб усеіх парушэннях сталінскага статута сельсагагаспадарчай арцелі калгаснікі пісалі ў рэдакцыю газеты «Калгасны шлях», але там аказаліся глухімі да голасу калгаснікаў.

У. СЮХСІН.

БЯЗДУШНЫЯ АДНОСІНЫ ДА КАЛГАСНІКАЎ

10 верасня гэтага года калгасніца сельсавета «Новае жыццё», Верхняльскага сельсавета, Смалявіцкага раёна, Саша Федаровіч звярнулася да брыгадзіра калгаса Алясея Катарскага, каб ён прадставіў ёй яны пахачу і разлічылі дом. Замест чужых адносін да калгаснікаў, Катарскі баздушна заявіў:

«У мяне няма коней развоіць вас па разлічальных дамах».

Федаровіч вымушана была ісці пета за 12 кілометраў у разлічальны дом. Прапойскі кілометраў з пана, дзе скалілі розныя свечкі. Яна ўпа на дарогу і пачала прасіць дапамогі. На яе пчасна, пачалі калгаснікі прамаваць на полі, яны хутка прыбеглі і адвезлі хворую ў больніцу.

К. ПАЛЫН.

Багаты ўраджай савецкія атрымалі ў гэтым годзе нагасы і соўгасы Савецкай Беларусі. Дзесяткі тысяч рублёў прыбытку дае збыт вялікага ўраджая збоў і іншых фронтаў. НА ЗДЫМКУ: упанова лобны і савецы «Узвараччы». Злева направа: сартыроўшчыцы Л. Грыцова і В. Жыліцкая. Фото Ю. Седзікіна (БСФ).

ХТО КІРУЕ РЭВІЗІЙНАЙ КАМІСІЯЙ У КАЛГАСЕ

Калгас «Гарэнуць», Кіналеўскага сельсавета, Будакашальскага раёна, астае ў правадзены ўсіх сельсагагаспадарчых работ.

Дуіт гэты ў калгасе арукаў старшын праўлення Янаваленка, які разам з старшын рэвізійнай камісіі Кронгольд М. лічыць калгасную жывёлу, у рэзультате чаго палі 12 коней, 10 кароў. Янаваленка і Каладзіншчык Косенкаў вывае час займацца раскратіненнем калгаснага дэбра. Янаваленка прышоў калгасна веласіпед, а Косенкаў іх уста-ноўлена рэвізіі, распытуў 11 пентнераў калгаснага жэтка і каля дзвух тон іншых грушты, а тасамса прышоў 150 рублёў грошай.

Усе гэта з'яўляецца не вышываючым. Варта прагавіцца да таго, хто зяб-дэціпта ў рэвізійнай камісіі калгаса, каб упэўніцца ў прычынах прарываў і раскратына сацыялістычнай маемасці.

Старшыня рэвізійнай камісіі Кронгольд М. быў выгнаны з калгаса ў 1929 годзе ўсёй узаемнай парывы жывы, аспі-...ваў работную сілу, абжэктаў сям'я. У 1929 годзе ён быў раскулачаны і асу-

дэман на 5 год за абжэктава. А зараз Кронгольд прабураўся ў калгас «Гарэнуць» на пасадку старшын рэвізійнай камісіі і робіць ворыныя справы. У час рэвізіі ён незаконна прынімае сабе праціваці. Калі разамраўвалі па працівах сена, ён забраў сабе незаконна 450 кг. замест выкажэчых яму 112 кг.

Аб усіх гэтых велюць сельсавет і партыйныя арганізацыі, але чамусьці яны заможваюць гэтыя факты і не прышом ніякіх мер.

Пад улічван усіх вышываючых асоб шмат калгаснікаў сістэматычна не вышываюць на работу. У рэзультате калгас астае на ўсіх сельсагагаспадарчых работах. У калгасе шмат асталася няскошанага і паўбранага сена. Ільнянастанках лічыць не расказана і дэжрава не зяб-дэціпта ў рэвізійнай камісіі калгаса. Пачеў азімага да гэтага часу яшчэ не закончы.

Культурна-жывава работа ў калгасе адсутнічае. Рэвізійная арганізацыя адзваліся і не цікавацца жыццём калгаса «Гарэнуць».

І. Ф. КАВАЛЁУ.

ЗОРКА АХОЎВАЦЬ КАЛГАСНУЮ МАЕМАСЦЬ!

Калгас імя К.М. Грудзінаўскага сельсавета, Быхаўскага раёна, існуе з 1930 года. Калгас быў перададзены ў раёне да 1935 года, пакуль не стаў старшын калгаса Осіпаў.

З гэтага часу калгас пачынае заняпаць. Адно з асноўных і назажэнаў статута сельсагагаспадарчай арцелі (ахо-ва калгаснай маемасці) Осіпаў злячы-на парушае.

У калгасе ёсць сая, але ён не карысць калгасе не скарыставаецца. Осі-

паў забраны з сая фокты праівае з сваёй кампаніяй. Сена Осіпаў з членамі праўлення вазамі працаваў за гаралку. Калі калгаснікі пераказалі справу аб раз-базарванні сена пракурору, апошні вы-слаў міліцыянера Шаханцова для рас-судьвання, але Осіпаў паў Шаханцова гаражэй і справу замасалі.

У калгасе ўжо больш двух год не было рэвізіі, а гэта толькі дапамагае школьніку Осіпаў тварыць свае аргісныя справы.

Ф. МАКСІМАУ.

НЕПАВАГА ДА ЎЛАСНЫХ ПАТРЭБ КАЛГАСНІКАЎ — ЗЛАЧЫНСТВА

Старшыня калгаса «Права», Дінеўскага сельсавета, Хопіскага раёна, Кузьмянкоў не любіць крытыкі. За крытыку недахопаў у калгасе ён не дапускае калгаснікаў па два тыдні да работ, што з'яўляецца недапушчальным парушэннем сталінскага ста-тута сельсагагаспадарчай арцелі. З калгасні-камі абжэктава груба, казача нешчыстой-нымі словамі.

Калі каму з калгаснікаў трэба адвезці хворага ў больніцу, то пакуль разоў дзе-сіль не сходыць да старшын Кузьмянкова і не папрасіць яго, то не даць ваяна.

Кузьмянкоў лічыць сабе поўнапраўным гаспадаром у калгасе і ні з кім не хоча лі-чыцца, нават з членамі праўлення. Пра-дукцыі без усяляка на тое права, бярэ і

радзе рабінкам работнікам. Так, рабінкаму пракурору Чарнову завез вое бульбы, сена і вое саломы.

На правільныя заўвагі калгаснікаў аб недапушчальным злоўжыванні калгасным дэбрам ён адказвае, што гэта толькі яго справа і нічыя больш. За тое, што кладаў-шчык Шкіратаў патрабаваў ад яго ордэр на 200 кіло мукі, якую Кузьмянкоў узяў з калодзі, ён зямі кладаўшчыка з работы.

Не раз скарыстаўся калгаснікі ў райза, пракурор, вядзе аб гэтым і райгазета і ўсе маўчаць. А Кузьмянкоў працявае сваю шкодную работу па падрыў калгаснай гас-падарчай.

ВОСЕНЬ ЗАЛАТАЯ

Дя каншова хаты пасялка аўчаркам ажыўлена гутарка невялікая група муж-чына. Тут былі і пельсцы з брыгады Па-ноўскі, і агаронкі з брыгады Змітраў-на, і зявельныя з палых брыгад. Ідучы ў работы, яны на прывачыі не праціва-лі калгаснай каншовай. Некажана пер-вак імі ўсталі новыя надзеныя пяташні, вакол якіх і ішла гутарка.

— Значыць, поўна ўжо заўтра атры-маем аванс палкам за воеся месцаў? — Мые баба гаяна: зазекі, кажа, дэ-гвае? У людзей, кажа, усе падрыхчэана, а ты на хатнюю палоду сымеш зерне, а ці што...

— Ці гэта толькі твая бая, — зга-дзілася з ім. — У мяне воль менш, сам вядеш, даволі абшарная, а і то я не-спаканым.

— Хто-ж думаў, што столькі абжэкта-прапра...

— Проста не верыцца. Булы яго па-звешны...

— А ты палічы, калі не верыш.

— Націлаваў, брат, не алаці раз. Укружалоў лічы, воеся сот працалаз па чатыры кіло, гэта — тры тысячы дзвесце кіло.

— Тры тоны з газам, — паказваў хлест.

— Поўна дзвесце пудоў. Ого...

— Ды ты каншовакны размеркаван-ні, лічы, не менш чым па паўтара кіло...

— Ды грошай па два рублі...

— Ды бульбы па пудоў, ды сена, ды зялома...

— Анымі словам, багач... Хто скажа, што ты палічы ладзішчыкам...

пасяпелымі вусамі занепакоіўся: «Жопа-каліца, іжоў пагаіны будзе...»

— Інакш — бліжэй і настойлівай за-гучаў голас. — Як веча, дык заўдзі-лыны б'еш... Пайшоў-бы казё прабураў. Гора мне з табой...

Не глядзячы на разкі тон, у голасе не было ні азіноці, ні роспачы. За дэкарам хучэй чухіся ноткі радасні за заўтрашні дзень, чым крыўда.

Мужчыны пачалі разыходзіцца... На-палывала на калгасны будыні піхая вэ-расенская ноч з высокім зорным небам і разкім халатом — правеснікам зама-раваў. Ужо даўно вярнуліся з капаняна бульбы жанчыны. Водзях, за пасялкам да абодва праішоў калгаснае стала, уншышны тупат і пня. У хатах прыгнэліва запалі-лі агні. Ахучаная зярокам, заіхала вуділа.

Хто з мужчына, ідучы гэтым вечарам па заіхалій вуділі, не падумаў на і мі-нулым і сагоняніным свайго дэсу! Надз-шоў той час, пра які справажы марыла вясковая белыта. Гэта час сытага, за-можнага жыцця, калі не трэба ламаць галаву над тым, ці астанецца пазавура акраен чорнага хлест, ці будзе з чым вы-правіць зяпелі у школу, ці хопіць сало-мы на падарожку худой каровы. У залё-мі мінулым асталіся гэтыя блочныя пы-танні, які асталіся і ўсё жыццё поўнае развоі, беспрэвентнае, поўнабачнае.

Развоі атрыманна на праціва абжэ-кта на сваіх хатах быў для членаў кал-гаса «Срм» чынам святкам, пагаўляюч-ным іх прапавіты год. Дя калгаснага свіра стаяў заіхаліва паловым, зяп-лаўся з ваямі кладаўшчыкам. У мяшкі-пьяко заліпаліся, буйнае чыстае зерне пшаніцы, жэтка, ячменю, проса.

Кузьма Мамаквенка, пахмыл калгаснік, з маршчынкамі на твары, урадавава на вэргі, пакачаў галавой: «Колькі вазоў

ужо авёз, а ўсё яшчэ не кончыў раз-лічку. Яму на 711 працазед, зароблены за 8 месцаў, вышала каля трох тон збожжа і звыш шасці тон бульбы.

— З хлестам будзем, жонок! — вэсела гаварыў ён дапамагаўшай яму жонцы.

— Ды куды ўжо там, — адказвала старэй, — хопі-бы размасціць як-небудзь столькі багачына...

Яна ўспамінала, як прыхалі яны не-калькі гадоў назад у калгас з другога раёна. Справажыны белыкі, яны не мелі ні маемасці, ні жывёлы, ні хаты. У калгасе з года на год заіхваліся ўсім.

Або вое Мікіта Турчак — малодца на выглад, энергічны мужыччына. З самага дзіцяціна батрачэй у кулакоў, перавэ-самую цяжкую кулацкую кабалу. «Ніколі не выйша табе, Мікіта, з галячч», гаварыў яму больш заможны суседзі. І не выбіўся-б, каб не совешная ўлада, каб не клопаты, каб не калгас. У калгасе ён знайшоў сапраўднае месца, каб по-бач з такімі-ж, як ён, будаваць новае жыццё. У Турчанкі пачеў — хета, гарод, каропа, іздэвіні, ёсць хлест, ёсць сая, ёсць малат. Маладая жонка гаўе дзаяпй — дужыкі, зяровыкі, самых маладых чя-наў калгаса.

Праў парогі калгасных хат увайшоў ўднёна і казавіўся радаснае жыццё з заіхалікам, з пшанічымі прагатам, з са-лам і малатом, з газетай і кітамі, з во-дзям алзэвай для зяпелі і зярошым. А гэта ратавала, акрыляла, давала багаты матэрыял для суіаствалення мінулага і сятонянянага.

У хату старшын калгаса Каленіка Гу-лава, па ставаччэ дзіянай работы, зай-шлі суседзі: брыгадзір першай брыгады Ягор Верачыніскі, гаронік Ігнат Змітраў-ноў, пасляр Босіп Канаўка і некалькі ма-ладзешных калгаснікаў. Прышоўшы на даўны ў прасторым утульным пакоі і

закурывыці пчгары, яны загаварылі пра будыні справы калгаса — пра будаўні-тва каншова, пра надзянне зяблява, пра скавчачнае будыбанастанак. Потым гутар-ка пераішла на мінулае вёскі Марозаві-чкі. Старейшым з тутэйшых пастаральных жыхароў аказаўся Ігнат Змітраўноў.

— Пра мінулае Марозавічкі і казаві я-ма як. А д і нічога не асталася, — га-варыў Змітраўноў. — У старыя годы, як я толькі памятаю, безлічале мучыла большую палову вёскі. Было з дзесятка кулакоў, дык яны і сязалі на пы аста-ці. Я сам меў зямлі паўтара гектара, раскратілаў па пшурках. А што вышыва-е з гэтай зямлі, калі на тваім гарбе сем душ...

У пампіі пачынаў калгаснікаў стара-вёска Марозавічкі ўстае чорнай непра-гнэлай палачкай. Крыўны халшы з пра-цішымі спенамі і стрэжамі, а прышом-нутымі, залатаным чым панала ачмені, з зямлёю падохата, брузня, халодныя, курныя халшы туліліся азна да адной абпал дарогі. За гаротамі раскратілася поле, парозана на кавалкі, на вузелькі палоскі, па якіх лезь-лезь можна было прахачы з бараном. Гэта былі бязлічаль-наскі, паглынаўшыя замяст гіроу людскі поці, радзіўныя замяст жэтка гіроу, ім і тае халыла на месца-два пасля жытня.

Ад безлічале, ад пачынаў, ад веча пагражаўшага голду людзі ішлі да кула-коў, да суседняга памешчыка — на іх палы, бясчона назычаны па пшух хлест па праціваці, ніколі не выбіваўся з даўгоў. Нарэшце, таа самая безлічале гаспа-дарка разбураўлася канчаткова. І тады мо-ладзё кілаўся ў новую кабалу — у бат-ракі да памешчыка, або ў паймы да ўла-сініка пагальнага і дэспалівага завода, а старыкі бралі жарганкі торбы.

— Хай ішо згане тое жыццё, каб яго не ведалі ні зямлі, ні фукі нашы...

Змітраўноў прыпаліў патухнуўшую пч-гарку і прамаўляў:

— З савецкай уладай палгача... Далі больш зямлі. Але дзе-ж аграду ўхопіцца

НЕ ЛІЧЫЦА З ПРАЎЛЕНЕМ

Лічыць сабе адным у калгасе, поўным гаспадаром, старшын калгаса «Антаноп-ле», Сідзэўскага сельсавета (Чашніцкі раён), Судзіп Сямён накіроўвае сваю зей-нась на заіхаліне праўлення калгаса, на заіхаліне прыгавіці і самарытыяці.

